

Vlaams
Parlement

stuk **2529** (2013-2014) – Nr. 1
ingediend op 15 april 2014 (2013-2014)

Verzoekschrift

over ongelijke kansen bij de decretale
aanmeldingsprocedure voor het secundair onderwijs

Verslag

namens de Commissie voor Onderwijs en Gelijke Kansen
uitgebracht door de dames Irina De Knop en Kathleen Helsen

Samenstelling van de commissie:

Voorzitter: de heer Boudewijn Bouckaert.

Vaste leden:

de heren Paul Delva, Jos De Meyer, de dames Kathleen Helsen, Sabine Poleyn;
mevrouw Katleen Martens, de heren Wim Van Dijck, Wim Wienen;
de dames Irina De Knop, Marleen Vanderpoorten;
de dames Kathleen Deckx, Fatma Pehlivan;
mevrouw Vera Celis, de heer Kris Van Dijck;
de heer Boudewijn Bouckaert;
mevrouw Elisabeth Meuleman.

Plaatsvervangers:

de heer Jan Durnez, de dames Cindy Franssen, Veerle Heeren, Katrien Schryvers;
de heren Frank Creyelman, Chris Janssens, Erik Tack;
de dames Ann Brusseel, Fientje Moerman;
mevrouw Yamila Idrissi, de heer Chokri Mahassine;
de heer Willy Segers, mevrouw Goedele Vermeiren;
de heer Jurgen Verstrepen;
mevrouw Mieke Vogels.

Toegevoegde leden:

mevrouw Gerda Van Steenberge.

INHOUD

1. Procedure	4
2. Inhoud van het verzoekschrift	4
3. Bespreking	4
3.1. Vergadering van 10 oktober 2013	4
3.2. Vergadering van 9 januari 2014.....	5
3.2.1. Standpunt van de Vlaamse Regering.....	5
3.2.2. Gedachtewisseling met de verzoeker	5
3.3. Vergadering van 10 april 2014.....	7
4. Conclusie	8
Bijlage: Brief van de heer Pascal Smet, Vlaams minister van Onderwijs, Jeugd, Gelijke Kansen en Brussel.....	9

1. Procedure

Op 26 juli 2013 dienden de verzoekers bij de voorzitter van het Vlaams Parlement een verzoekschrift in over ongelijke kansen bij de decretale aanmeldingsprocedure voor het secundair onderwijs (verzoekschrift nr. 18 (2012-2013)).

Dit verzoekschrift werd op 25 september 2013 ontvankelijk verklaard door de voorzitter van het Vlaams Parlement en werd voor verdere behandeling verwezen naar de Commissie voor Onderwijs en Gelijke Kansen. Het verzoekschrift werd aan de commissieleden overgemaakt.

Het verzoekschrift kwam aan bod op de bijeenkomsten van 10 oktober 2013, 9 januari en 10 april 2014 van de Commissie voor Onderwijs en Gelijke Kansen. Op de eerstgenoemde bijeenkomst had een korte gedachtewisseling plaats waarna werd besloten om de heer Pascal Smet, Vlaams minister van Onderwijs, Jeugd, Gelijke Kansen en Brussel naar bijkomende informatie te vragen over dit verzoekschrift. De minister bezorgde bij brief van 2 december 2013 een antwoord op het verzoekschrift (zie bijlage). Op 10 april 2014 kwam de commissie tot een besluit.

2. Inhoud van het verzoekschrift

Verzoekers stellen discriminatie vast ten gevolge van een concrete interpretatie van de aanmeldingsprocedure voor het secundair onderwijs zoals in de Codex Secundair Onderwijs is voorgeschreven (artikel 110/22 en 110/24). Voor het aanmelden en inschrijven van nieuwe leerlingen voor het secundair onderwijs van de Katholieke Scholengemeenschap in Leuven in mei 2013 werd een computerprogramma in experimentele fase gehanteerd. Het programma is volgens de verzoekers zo opgevat dat de trekking door toeval resulteert in zoveel mogelijk leerlingen hun hoogste keuze te geven ten koste van leerlingen die daardoor geen enkele voorkeurschool kunnen krijgen. Dat achteraf toch nog ‘uitgeval- len’ leerlingen (waaronder ook hun zoon) naar een voorkeurschool kunnen door interne verschuivingen tussen ingeschreven leerlingen, doet geen afbreuk aan het onrechtvaardige computersysteem, aldus de verzoekers.

Na een aantal wettelijke stappen (overleg met coördinerende directeur, lokaal overlegplat- form LOP, klacht Commissie inzake Leerlingenrechten) willen ze ook dit verzoekschrift indienen. Verzoekers vragen of het decreet in kwestie niet duidelijker moet omschrijven dat de aanmeldingsprocedure er alles aan moet doen om alle (of zoveel mogelijk) leer- lingen een voorkeurschool te geven. Ze vragen om hierover gehoord te worden, gezien hun ervaring in het onderwijs en in dit dossier.

3. Bespreking

3.1. Vergadering van 10 oktober 2013

Bij de eerste agendering van het verzoekschrift verwijst mevrouw *Kathleen Helsen* naar het debat dat plaats heeft gehad met de minister naar aanleiding van een aantal vragen om uitleg over het Inschrijvingsdecreet (zie *Hand. Vl. Parl. 2013-14*, nr. C3, p. 5). Ze merkt ook op dat het parlement gevraagd heeft aan de minister om het Inschrijvingsdecreet tij- dens de huidige legislatuur grondig te evalueren en bij te sturen waar nodig. Ze stelt voor om aan de minister te vragen om na te gaan of er bijstellingen nodig zijn naar aanleiding van het probleem dat hier aan de kaak wordt gesteld. Het zou dus meegenomen kunnen worden bij de lopende evaluatie.

De *voorzitter* merkt op dat de minister tijdens dat debat in de commissie heeft verklaard dat het de bedoeling was dat de evaluatie begin oktober 2013 zou starten.

De heer *Jos De Meyer* sluit zich aan bij wat mevrouw Helsen heeft voorgesteld omtrent de evaluatie van het Inschrijvingsdecreet. Anderzijds merkt hij op dat het een individuele klacht is via een verzoekschrift. Het is aangewezen dat de verzoeker zijn probleem voorlegt aan de geëigende instanties.

De heer *Boudewijn Bouckaert* merkt op dat de betrokkene al een aantal van dergelijke voorafgaande stappen heeft doorlopen (overleg met coördinerende directeur, de Commissie inzake Leerlingenrechten enzovoort). Hij denkt dat de betrokkene het verzoekschrift eerder ziet als een ultiem middel en is van mening dat het probleem zich ook kan voordoen bij andere aanmeldingsprocedures. In die zin moet de vraag voorgelegd worden aan het beleid.

Mevrouw *Kathleen Helsen* beaamt dit en stelt dat het verzoekschrift een vraag inhoudt aan het beleid om een aantal elementen te verbeteren. Aan de minister kan gevraagd worden of dit probleem nader bekeken wordt en in welke mate het problematisch is en desgevallend verbeterd kan worden.

De commissie beslist om het probleem voor te leggen aan de minister.

3.2. Vergadering van 9 januari 2014

3.2.1. Standpunt van de Vlaamse Regering

Bij de tweede agendering van het verzoekschrift verwijst de heer *Boudewijn Bouckaert*, voorzitter, naar het antwoord dat de Vlaamse Regering aan de commissie bezorgde (zie bijlage).

In zijn standpunt stelt de minister dat een veertigtal leerlingen de mogelijkheid had om zich in te schrijven in de school van de tweede of derde keuze. Geen enkele leerling werd gedwongen zich in te schrijven in een school van de vierde keuze. Ten gronde stelt de minister: “Op de vraag om decretale garanties in te bouwen, opdat elk kind zoveel mogelijk een school van voorkeur toegewezen krijgt, kan niet eenduidig positief worden geantwoord. Het is immers de druk op de capaciteit en/of de populariteit van bepaalde scholen die ervoor zorgt dat niet alle kinderen de school van hun voorkeur krijgen toegewezen, een Inschrijvingsdecreet an sich kan dit niet oplossen.”

3.2.2. Gedachtewisseling met de verzoeker

De verzoeker herhaalde via e-mail zijn vraag om gehoord te worden waarop door de commissie wordt ingegaan.

De heer *Geert Van Oyen* klaagt het oneerlijke van het digitale inschrijvingssysteem van de Katholieke Scholengemeenschap Leuven aan. Niet het digitale systeem op zich, wat hij als een hele vooruitgang ziet tegenover een callcenter, maar wel de volgorde die de software bepaalt.

Nu is het zo dat het systeem zoveel mogelijk leerlingen hun eerste keuzeschool tracht toe te wijzen, met als mogelijk gevolg dat er aan het einde van de rit leerlingen zijn die geen enkele van de vier voorkeurscholen krijgen toegewezen. Het zou eerlijker zijn als zoveel mogelijk leerlingen één van hun vier voorkeurscholen zouden krijgen.

De heer Van Oyen legt uit hoe het systeem werkt. Wie het eerst geloot wordt, krijgt zijn school van eerste voorkeur. Uiteindelijk komt het systeem terecht bij een leerling waarvan zijn vier voorkeurscholen vol zijn. Deze leerling wordt helemaal achteraan op de reserve lijst geplaatst: de leerlingen die een school kregen toegewezen van tweede, derde of vierde voorkeur, krijgen immers voorrang op die reservelijst zodat ze sneller kunnen doorschui-

ven naar hun eerste school van voorkeur. Ook in dit geval krijgt wie het eerst getrokken wordt voorrang. De leerlingen wiens vier voorkeurscholen vol zijn, worden dus dubbel benadeeld. Rechtvaardig zou zijn dat wie geen enkele school van voorkeur heeft eerst op de reservelijst terecht komt; wie slechts de vierde school van voorkeur heeft, komt dan daarna op de reservelijst, daarop wie een derde en dan pas wie een tweede school van voorkeur heeft.

Voor beide veranderingen is niet meer nodig dan een simpele software-ingreep, maar, zoals de scholengemeenschap benadrukt, er is voldaan aan het Inschrijvingsdecreet. Daarom vraagt de verzoeker een kleine wijziging aan de bepalingen daarvan. In het decreet staat nu dat de leerlingplaats bepaald wordt door hantering van toeval en voorkeur. De verzoeker vraagt het parlement daaraan toe te voegen: “mits men aan zoveel mogelijk aangeelde leerlingen een school van voorkeur toewijst”.

Als dat niet volstaat, zijn er echt capaciteitsproblemen. Het argument van de minister dat iemand eind augustus toch nog een school van voorkeur kreeg, speelt niet. Met goede software had het probleem zich niet hoeven te stellen.

Wat de minister in zijn brief schrijft, namelijk dat uiteindelijk niemand de school van vierde keuze kreeg toegewezen en slechts een veertigtal leerlingen de school van hun tweede of derde keuze kreeg toegewezen, klopt uiteraard volgens de heer Van Oyen. Maar met het systeem dat hij voorstelt, had iedereen eind juni een voorkeurschool gekregen en hadden sommige leerlingen niet in onzekerheid moeten wachten tot eind augustus.

Terzijde merkt de spreker op dat de eigenlijke oorzaak voor hem de dubbele inschrijvingen zijn. Voor deze kwestie, die niet het voorwerp uitmaakt van het verzoekschrift, heeft de verzoeker nog een suggestie. Ouders die hun kinderen in meerdere scholen inschrijven zou men moeten verplichten dit door een verklaring op eer te melden (net zoals dat het geval is voor de melding dat een leerling voldoet aan een of meerdere gelijkemansindicatoren). Daarna krijgt de inschrijver een maand de tijd om een school te kiezen. Als de leerling zich op 15 juli niet aangemeld heeft, komt de plaats vrij.

De heer *Kris Van Dijck* vraagt zich af of het decreet moet worden aangepast, of dat het verkeerd toegepast wordt in Leuven. De heer *Boudewijn Bouckaert* deelt die zorg. De heer *Geert Van Oyen* repliceert met het besluit van de Commissie inzake Leerlingenrechten dat de procedure in Leuven conform het decreet is.

Mevrouw *Kathleen Helsen* vermoedt dat het LOP ervoor kan opteren de vraag van de verzoeker in te willigen. De decreetgever heeft de LOP's de flexibiliteit gegeven om in te spelen op de lokale behoeften. Dat de toegepaste procedure in Leuven conform het decreet is, belet niet ze te veranderen.

In het antwoord dat de heer *Geert Van Oyen* van de coördinerende directeur heeft gekregen, verschuilt die zich achter het decreet. De artikelen 110/22, §1, 4°, en 110/24, van de Codex Secundair Onderwijs vermelden dat eerst de hoogste keuze van de school moet worden aangeduid. Eigenlijk ontbreekt een stap. Vooraleer de inschrijving toe te kennen aan de leerling, zou de computer nog even verder moeten puzzelen. Het decreet heeft het over één kans per leerling.

Daarnaast wijst de spreker op een fout in artikel 110/24, §3. Nu staat er: “In het geval van niet-gunstige rangschikking in geen enkele school of vestigingsplaats, krijgen de aangemelde leerling en zijn ouders binnen vier werkdagen, schriftelijk of via elektronische drager melding over het niet kunnen toewijzen van de aangemelde leerling aan een door

de ouders of leerling gekozen school of vestigingsplaats.”. Volgens de heer Van Oyen luidt dit beter als volgt: “In het geval van niet-gunstige rangschikking in elke school of vestigingsplaats naar keuze, krijgen de aangemelde leerling en zijn ouders binnen vier werkdagen, schriftelijk of via elektronische drager melding over het niet kunnen toewijzen van de aangemelde leerling aan elk van de door de ouders of leerling gekozen scholen of vestigingsplaatsen.”.

De heer *Boudewijn Bouckaert* vindt dat de verzoeker een punt heeft omtrent de volgorde op de reservelijst. Hoe dat gewijzigd wordt, bij decreet of met een parlementaire aanbeveling, moet nog bepaald worden. De heer *Geert Van Oyen* heeft professoren Statistiek en Informatica van de KU Leuven gecontacteerd. Zij hebben modellen uitgewerkt. Dat vergt natuurlijk een bijkomende investering van de scholengemeenschap. Volgens dat model zullen natuurlijk minder leerlingen hun school van eerste keuze toegewezen krijgen.

De heer *Boudewijn Bouckaert* concludeert dat een verdelende rechtvaardigheid ook hem beter lijkt. De heer *Jo De Ro* werpt op dat de ontwikkeling van een goed inschrijvingsstelsel door de Vlaamse Gemeenschap dient gesteund te worden. Hij pleit ervoor om de expertise te delen met andere scholengemeenschappen.

De heer *Geert Van Oyen* zegt dat het huidige inschrijvingssysteem in Leuven een test was, slechts voor één jaar goedgekeurd. Op 5 december 2013 is het opnieuw door de Commissie inzake Leerlingenrechten goedgekeurd. Een ICT-er van het Heilig Hartinstituut in Heverlee heeft het zelf ontwikkeld. De digitale inschrijving is een grote vooruitgang, maar geeft momenteel de mogelijkheid tot ongecontroleerde dubbele inschrijving. Het is een goedkoper alternatief dan het callcenter dat ongeveer 10.000 euro gekost heeft. Hij suggereert dat de ontwikkeling van een dergelijk softwareprogramma ook bekeken wordt door een deskundige die ook vanuit ethische kant kan oordelen en kan bepalen wat rechtvaardiger is.

De *voorzitter* wijst op de lopende evaluatie van het Inschrijvingsdecreet die begonnen is in oktober 2013. Het parlement zal zich bezinnen over de opmerkingen van de verzoeker en nagaan of er best een decreetswijziging komt of dat een parlementaire aanbeveling volstaat.

Volgens de heer *Boudewijn Bouckaert* heeft de verzoeker echt wel een punt. Hij sluit zich ook aan bij de opmerking van de heer De Ro dat als er toch systemen ontwikkeld worden, die best worden gedeeld met andere scholengemeenschappen.

De heer *Geert Van Oyen* concludeert dat een computersysteem gemakkelijk te delen is, waardoor ook meteen het probleem van de dubbele inschrijving zou opgelost worden.

3.3. Vergadering van 10 april 2014

Op het ontwerp van decreet betreffende het onderwijs XXIV (*Parl. St.* VI.Parl. 2013-14, nr. 2422/1) werden een aantal amendementen ingediend die wijzigingen aanbrengen aan het inschrijvingsrecht (*Parl. St.* VI.Parl. 2013-14, nr. 2422/4). Op vraag van de commissievoorzitter werd aan de heer Pascal Smet, Vlaams minister van Onderwijs, Jeugd, Gelijke Kansen en Brussel gevraagd in hoeverre deze amendementen tegemoetkomen aan de vragen van de verzoeker.

De minister laat weten dat het klopt dat als men gebruikmaakt van de ordeningscriteria zoals artikel 110/24, §2, derde lid, van de Codex Secundair Onderwijs oplegt, men kinderen opvist in een school van hogere keuze en dus weghaalt in een school van lagere keuze.

Dit kan inderdaad betekenen dat kinderen die nog geen plaats toegewezen gekregen hebben in een school van hun voorkeur, de vrijgekomen plaatsen niet kunnen innemen.

Het door de heer Van Oyen voorgestelde alternatief houdt echter een groot gevaar in volgens de minister. Het zou ouders immers kunnen aanmoedigen om hun schoolkeuzes heel sterk te beperken en dus minder scholen van voorkeur op te geven, omdat men dan de kans aanzienlijk verhoogt om bovenaan de wachtlijst te komen. Als ouders dan kunnen kiezen tussen veel scholen aanduiden, wetende dat ze aan een school van mindere voorkeur toegewezen kunnen worden en bij alle hogere scholen achteraan de wachtlijst eindigen, of enkel de school/scholen van eerste keuze aanduiden, wetende dat dit een plaats bovenaan de wachtlijst garandeert, dan wordt aanmelden een heel moeilijke zaak.

Het Departement Onderwijs en het Agentschap voor Onderwijsdiensten AgODi starten nu de tweede fase van de evaluatie op, die het Inschrijvingsdecreet en de effecten ervan nog meer in de diepte moet evalueren. Dat aandachtspunt wordt daarin zeker meegenomen, deelt de minister mee.

De heer *Boudewijn Bouckaert*, voorzitter, vraagt of de leden van de commissie het eens zijn om dit standpunt van de minister als conclusie aan de betrokkene te bezorgen. De leden zijn het hiermee eens.

4. Conclusie

De leden gaan niet verder in op het verzoekschrift. Zij verwijzen naar het standpunt van de minister.

Boudewijn BOUCKAERT,
voorzitter

Irina DE KNOP
Kathleen HELSEN,
verslaggevers

BIJLAGE:
Brief van de heer Pascal Smet,
Vlaams minister van Onderwijs, Jeugd, Gelijke Kansen en Brussel

Vlaamse overheid

Vlaams Ministerie van Onderwijs en Vorming
 Departement Onderwijs en Vorming

Secundair Onderwijs en Leerlingenbegeleiding
 Koning Albert II-laan 15, 1210 Brussel
 Tel. : 02 553 97 93 – Fax : 02 553 97 00

De heer Boudewijn BOUCKAERT
 Voorzitter van de Commissie voor
 Onderwijs en Gelijke Kansen
 Vlaams Parlement
 1011 BRUSSEL

uw kenmerk
 Dec/grt/131031.001

ons kenmerk

bijlagen

vragen naar / e-mail
 liesbeth.velghe@ond.vlaanderen.be

telefoonnummer
 02/553 97 83

datum

Betreft: verzoekschrift aanmeldingsprocedure secundair onderwijs

Geachte voorzitter

Alle katholieke secundaire scholen van de regio Leuven zijn verenigd in de Scholengemeenschap Katholiek Secundair Onderwijs Leuven (KSLeuven). Voor het schooljaar 2013-2014 koos de scholengemeenschap ervoor om te werken met een nieuwe inschrijvingsprocedure, namelijk een gezamenlijke aanmeldingsprocedure. Op deze manier konden fysieke wachtrijen vermeden worden en kon de druk op de inschrijvingsperiode voor de scholen weggenomen worden.

De aanmeldingsprocedure kwam tot stand op initiatief van KSLeuven en werd bij dubbele meerderheid goedgekeurd in het Lokaal Overlegplatform. Het inschrijvingsdecreet schrijft voor dat de initiatiefnemer van de aanmeldingsprocedure een voorstel van procedure ter toetsing indient bij de Commissie inzake Leerlingenrechten (CLR). De CLR toetst de voorgestelde aanmeldingsprocedure aan de uitgangspunten en de bepalingen van het inschrijvingsdecreet.

Een aanmeldingsprocedure dient onder andere de verdere concretisering van de criteria op basis waarvan de leerlingen zullen geordend worden te bevatten. KSLeuven koos er in deze voor om het criterium 'toeval' in combinatie met 'de plaats van de school binnen de keuzerangorde' te hanteren, geheel binnen de mogelijkheden die het decreet bepaalt. Aangezien de aanmeldingsprocedure van KSLeuven voldeed aan alle voorwaarden die het decreet oplegt, kwam de CLR tot een positief besluit.

De heer en mevrouw Van Oyen - Rotthier kregen na de aanmeldingsprocedure van KSLeuven op 13 mei 2013 het bericht dat hun zoon in geen enkele van zijn vier voorkeurscholen kon worden ingeschreven en bijgevolg in vier scholen een reservenummer kreeg. Zoals het decreet voorschrijft, kan bij niet-akkoord met de niet-gerealiseerde inschrijving klacht ingediend worden bij de CLR, wat de ouders in dit geval ook deden. Op de zitting van de CLR van 4

juni 2013 werd de klacht ontvankelijk, maar ongegrond verklaard. De CLR was van oordeel dat uit niets bleek dat de beschreven ordeningscriteria niet correct werden toegepast en dat er voldaan was aan de voorwaarden om de inschrijving van de betrokken leerling te weigeren.

Op 13 mei 2013, de dag van de toewijzing, hadden 91% van de bijna 1.500 aangemelde leerlingen bij KSLeuven de school van hun eerste keuze toegewezen gekregen. Niet alle ouders hebben echter hun toegangsticket tot een school van hun voorkeur verzilverd door hun kind effectief te gaan inschrijven. Dit zorgde voor heel wat verschuivingen, wat er uiteindelijk toe leidde dat bij de start van het schooljaar meer dan 97% van de aangemelde leerlingen de mogelijkheid had zich in te schrijven in hun school van eerste keuze. Niemand kreeg de school van vierde keuze en slechts een 40-tal leerlingen kregen de mogelijkheid zich in te schrijven in de school van hun tweede of derde keuze. Dit wijst erop dat de aanmeldingsprocedure er voor gezorgd heeft dat alle aangemelde leerlingen zich in een van hun drie voorkeurscholen hebben kunnen inschrijven (zoals blijkt uit het schrijven van de heer en mevrouw Van Oyen – Rotthier hebben niet alle leerlingen van dit recht gebruik gemaakt en dit omwille van verschillende redenen).

Op geen enkel moment zijn de rechten van de heer en mevrouw Van Oyen – Rotthier geschaad. Zij hadden de mogelijkheid om hun zoon in de derde voorkeurschool in te schrijven, maar weigerden dit. Hun klacht bij de CLR werd onderzocht, maar ongegrond verklaard. Na het dossier te hebben doorgenomen, kan ik dan ook niet anders dan mij bij de beoordeling van de CLR aan te sluiten

Op de vraag van de heer en mevrouw Van Oyen – Rotthier om decretale garanties in te bouwen, opdat elk kind zoveel mogelijk een school van voorkeur toegewezen krijgt, kan niet eenduidig positief worden geantwoord. Het is immers de druk op de capaciteit en/of de populariteit van bepaalde scholen die ervoor zorgt dat niet alle kinderen de school van hun voorkeur krijgen toegewezen, een inschrijvingsdecreet *an sich* kan dit niet oplossen.

Met vriendelijke groet

Pascal SMET

Vlaams minister van Onderwijs, Jeugd, Gelijke Kansen en Brussel